

Globalne znaczenie mokradeł

Konwencja Ramsarska na świecie

Sylwia Gawrońska

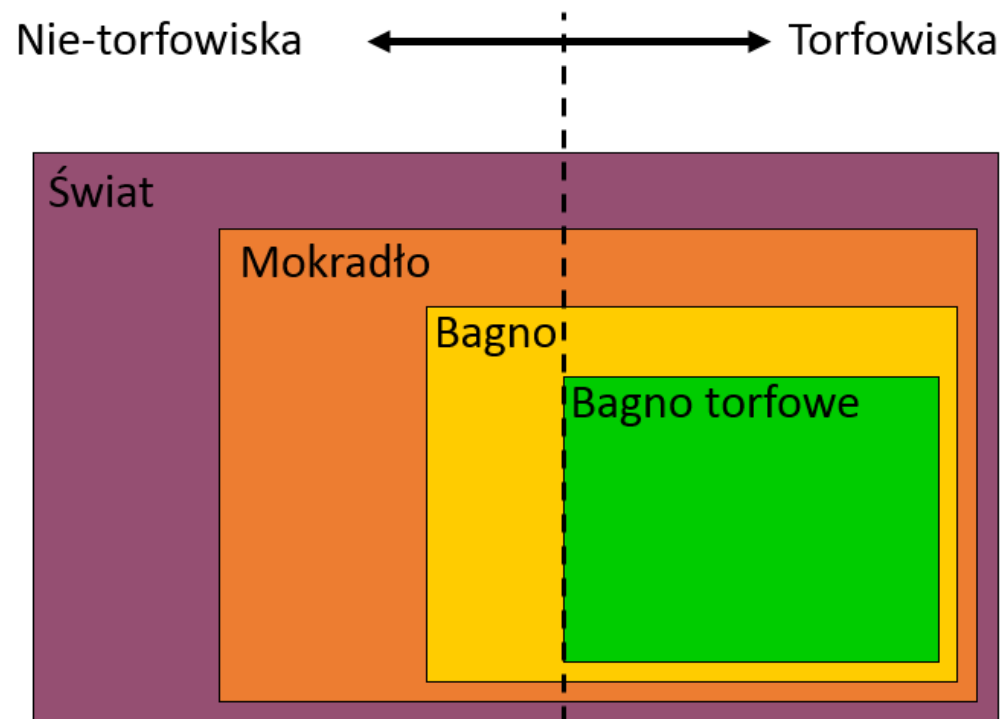
Krajowy Sekretariat Konwencji Ramsarskiej

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

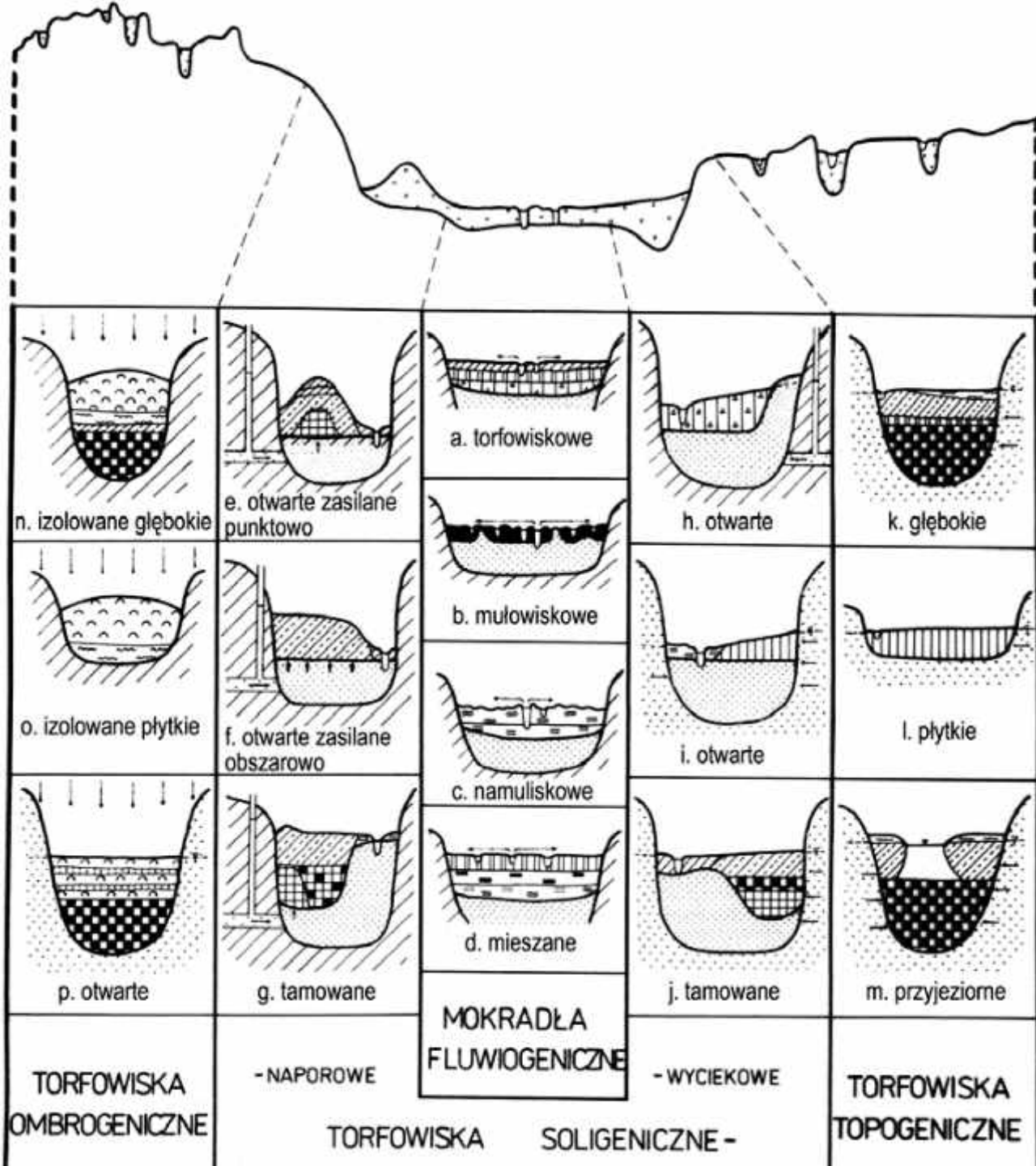
Czym są mokradła?

Mokradła to obszary lądowe stale lub sezonowo przesączone lub zalane wodą.

- Woda
- Podłoże
- Klimat

www. bagna.pl za Joosten, H., Clarke, D. 2002. Wise use of mires and peatlands. IMCG-IPS

- Mokradła ombrogeniczne (gr. *ombros* – deszcz)
- Mokradła topogeniczne (gr. *topos* – miejsce, teren)
- Mokradła soligeniczne (łac. *solum* – podłoże, grunt)
- Mokradła fluwiogeniczne (łac. *fluvius* - rzeka)

Główne typy mokradel - morskie

- przybrzeżne tereny podmokłe, w tym przybrzeżne laguny, skaliste wybrzeża, łąki podwodne i rafy koralowe

Kleine Curacao, NL

<https://missannboattrips.com/activities/diving-klein-curacao>

<https://lacgeo.com/paracas-reserve-ballestas-islands-peru>

Paracas National Reserve, PE

Fernando de Noronha Archipelago, BR

<https://stock.adobe.com/lt/search?k=fernando%20de%20noronha%20brazil>

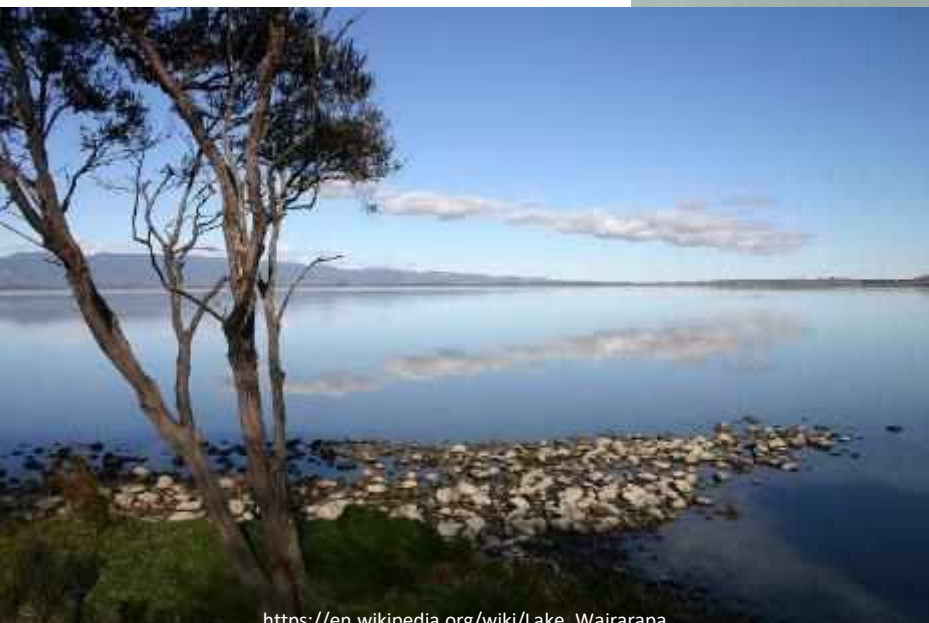
Główne typy mokradel - jeziorne

- mokradła związane z jeziorami, np. suchary

Madatapa Lake, GE

Wairarapa Moana Wetland, NZ

https://en.wikipedia.org/wiki/Lake_Wairarapa

Hunan Maoli Lake Wetlands, CN

<https://www.hncdsd.org/en/wetlandlandscape/752.html>

<https://www.goingthewholehogg.com/javakheti-travel-guide/>

Główne typy mokradel - rzeki

- tereny podmokłe wzdłuż rzek i strumieni

Upper Ganga River, IN

<https://www.travelogyindia.com/blog/peaceful-places-to-visit-in-india/>

<https://www.birdlife.org.za/what-we-do/landscape-conservation/what-we-do/ingula-partn>

Ingula Nature Reserve, RPA

Niagara River Corridor, USA

<https://www.ramsar.org/news/niagara-river-corridor-recognized-40th-wetland-international-importance-united-sta>

Główne typy mokradeł - ujścia rzek

- w tym delty, mokradła pływowe i błota, lasy namorzynowe

Etang de Saint-Paul, Madagaskar, FR RE

https://www.facebook.com/etangsaintpaul/?locale=de_DE

<https://www.thehindu.com/sci-tech/energy-and-environment/five-more-indian-sites-re>

Pichavaram Mangrove, IN

Mankòtè Mangrove, LC

<https://livelihoods.eu/livelihoods-mangrove-project-wins-the-ramsar-wetland-conservation-award-2015-for-i>

Główne typy mokradel - bagna

- bagna (torfowiska, podmokliska, mułowiska)

Caithness & Sutherland Peatlands, UK

<https://www.northern-times.co.uk/news/caithness-and-sutherland-flow-country-hub-shortlisted-in-nature-awar>

https://www.freepik.com/premium-photo/great-kemeri-bog-swamp-kemeri-national-park-latvia_34554471.htm

Keremi Bogs, LV

Biebrza National Park, PL

<https://wildpoland.com/>

Główne typy mokradel - mokradła pochodzenia antropogenicznego

- stawy rybne i krewetkowe, stawy hodowlane, rezerwuary wody, kanały, oczyszczania ścieków)

Crna Mlaka Fishponds, CR

<https://english.news.cn/northamerica/20221119/34e57a3ed99c459884271a7cda50f4ea/c.html>

Wuhan city, Yangtze and Han rivers, CN

Kabukuri-numa and rice paddies, JP

<https://www.ramsar.org/>

Jaka jest rola mokradeł?

- Mokrałta utrzymują i zapewniają większość wody pitnej.
- Naturalnie filtrują zanieczyszczenia, pozostawiając wodę bezpieczną do picia.

- 40% gatunków na świecie żyje i rozmnaża się na mokradłach.
- Rocznie około 200 nowych gatunków ryb jest odkrywanych na mokradłach słodkowodnych.
- Rify koralowe są domem dla 25% wszystkich gatunków morskich zwierząt.

- Akwakultura jest najszybciej rozwijającym się sektorem produkcji żywności, a rybołówstwo śródlądowe dostarczyło 12 mln ton ryb w 2018 r.
- Pola ryżowe dają wyżywienie 3,5 miliarda ludzi.
- Zapewnia usługi o wartości 47 bilionów dolarów rocznie.
- Dochody ponad miliarda ludzi na świecie zależą od obszarów wodno-błotnych.

Co zagraża mokradłom?

- Intensywna gospodarka rolna (likwidacja oczek wodnych, rowy odwadniające)
- Zanieczyszczenie wód nawozami i pestycydami
- Zmiany morfologiczne rzek (przegradzanie, pogłębianie, prostowanie koryta)
- Zabudowa mieszkaniowa terenów zalewowych
- Inwazyjne gatunki obce (nawłóć kanadyjska, szop pracz)

<https://www.tuwroclaw.com/wiadomosci,imgw-druga-fala-w-niedziele-trzeciej-nie-bedzie,wia5-326>

<https://bialystok.wyborcza.pl/bialystok/7,35241,26015977,odwadniane-torfowiska-tuz-obok-biebrza>

<https://idfg.idaho.gov/species/taxa/77652>

Co zagraża mokradłom?

- Zmiany morfologiczne rzek (przeegradzanie, pogłębianie, prostowanie koryta)
- Wybory konsumpcyjne (produkty o wysokim śladzie wodnym)
- Ogrodnicze wykorzystanie torfu
- Zmiany klimatyczne

<https://archiwum.allegro.pl/oferta/ziemia-ogrodowa-universalna-ph-6-7-50-i7835519188.html>

<https://dolphin4life.weebly.com/responding-to-changes-in-internal-and-external-environment.html>

<https://travellersworldwide.com/best-time-to-visit-curacao/>

3 fakty o wodzie pitnej

Tylko 2,5% wody na Ziemi to woda słodka, głównie przechowywana w lodowcach, czapach lodowych i podziemnych warstwach wodonośnych

Mniej niż 1% wody pitnej jest możliwe do użycia

Rzeki i jeziora mieszczą 0,3% wody powierzchniowej

Konsumpcja wody słodkiej

Globalnie zużywamy 10 miliardów ton wody każdego dnia

70%
wykorzystywanych
jest do uprawy
żywności

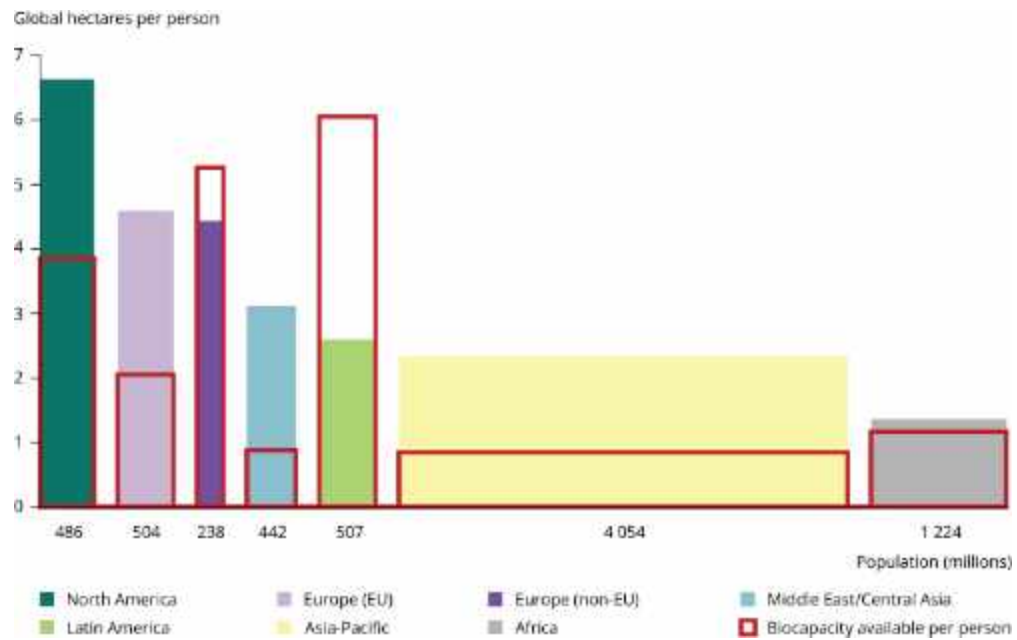
22%
zużywanych jest
przez przemysł i
energię

Zużycie wody
wzrosło
sześciokrotnie
w ciągu 100 lat
i rośnie co roku
o 1%

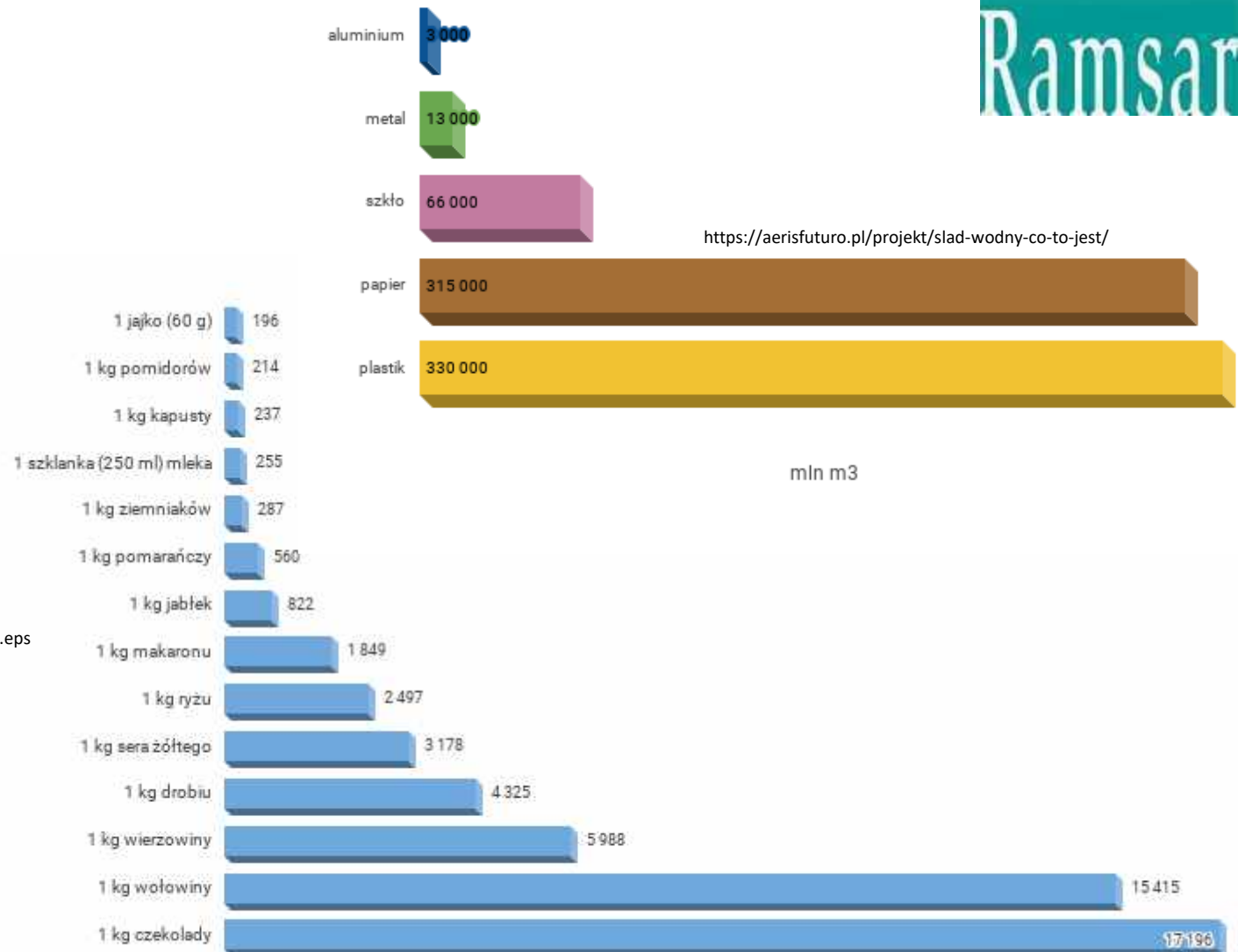

Ślad wodny żywności i opakowań

https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/ecological-footprint-variation-per-region-4/sebi-023_figure-4_ef-by-region.eps

<https://aerisfuturo.pl/projekt/slاد-wodny-co-to-jest/>

<https://aerisfuturo.pl/projekt/slاد-wodny-co-to-jest/>

Kryzys wodny na świecie

Wzrost liczby ludności, urbanizacja i wzorce konsumpcji wywarły nieodwracalne piętno na tereny podmokłe i wodę w nich zgromadzoną

- Prawie wszystkie światowe zasoby słodkiej wody są zagrożone w związku z tym, że 82% światowej populacji jest narażona na wysokie poziomy zanieczyszczenia w jej zasobach wodnych.
- 2,2 mld ludzi nie ma dostępu do bezpiecznej wody pitnej, co generuje roczny koszt gospodarczy w wysokości 260 mld dolarów.
- Brak bezpieczeństwa wodnego był w 2017 r. głównym czynnikiem konfliktów w co najmniej 45 krajach.
- Wzrost liczby ludności o 10 mld ludzi do 2050 r. wiązać się będzie ze wzrostem produkcji żywności o 70%, na co potrzeba 14% więcej wody.

Skutki utraty terenów podmokłych

Zużycie wody przez człowieka oznacza mniej wody dla natury.
Utrata i zanieczyszczenie mokradeł zaostrzyły kryzys wodny zagrażając życiu na Ziemi.

Prawie 90% światowych terenów podmokłych zostało utraconych od 1700 roku, pozostałe znikają obecnie trzy razy szybciej niż lasy.

25% wszystkich gatunków wodno-błotnych i 1 na 3 gatunki słodkowodne są zagrożone wyginięciem.

Zmiany klimatyczne ograniczają zasoby wody powierzchniowej i podziemnej w regionach suchych, powodując wzrost konkurencji o wodę.

Jakie są rozwiązania?

- Zrównoważone gospodarowanie terenami podmokłymi
  - przedsięwzięcia oparte na przyrodzie (nature-based solutions)
  - wdrażanie dobrych praktyk rolniczych
  - ograniczenie przegradzania rzek
  - alternatywy dla torfu w ogrodnictwie
  - ochrona zasobów wód podziemnych
  - ochrona zadrzewień
- Mądre wybory konsumenckie
  - wybór żywności, odzieży, opakowań i środków transportu o niskim śladzie wodnym
  - zbiorniki na deszczówkę i ogrody deszczowe
  - oszczędność energii
- Odtwarzanie mokradeł
  - rolnictwo bagienne czyli paludikultura
  - program rolno-środowiskowo-klimatyczny
  - ponowne nawadnianie zdegradowanych torfowisk

Konwencja Ramsarska - historia

- Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego
- 2 lutego 1971 r.
- Ramsar, Iran
- Obecnie 172 kraje
- Pow. ponad 250 mln ha

CONVENTION ON WETLANDS

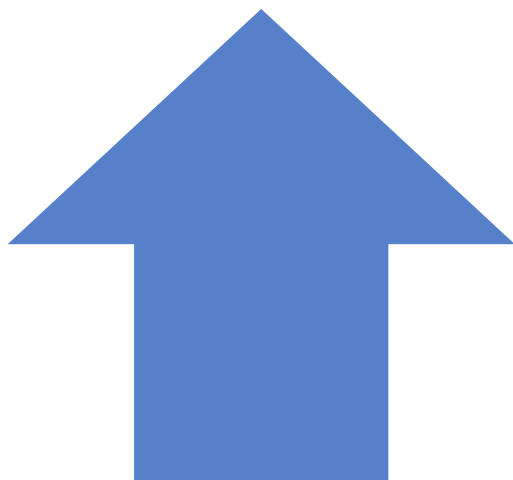
CONVENTION SUR LES ZONES HUMIDES

CONVENCIÓN SOBRE LOS HUMEDALES

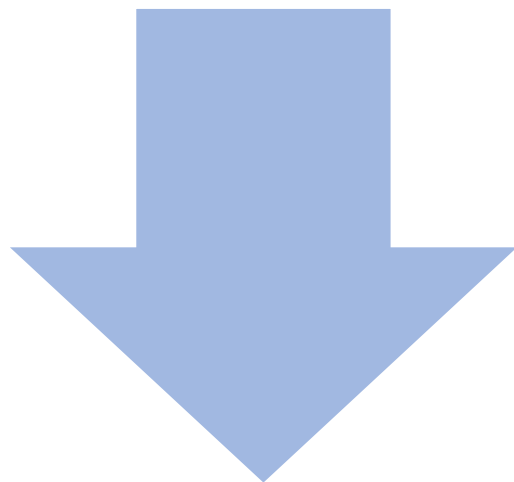
(Ramsar, Iran, 1971)

Ramsar

Definicja i cel

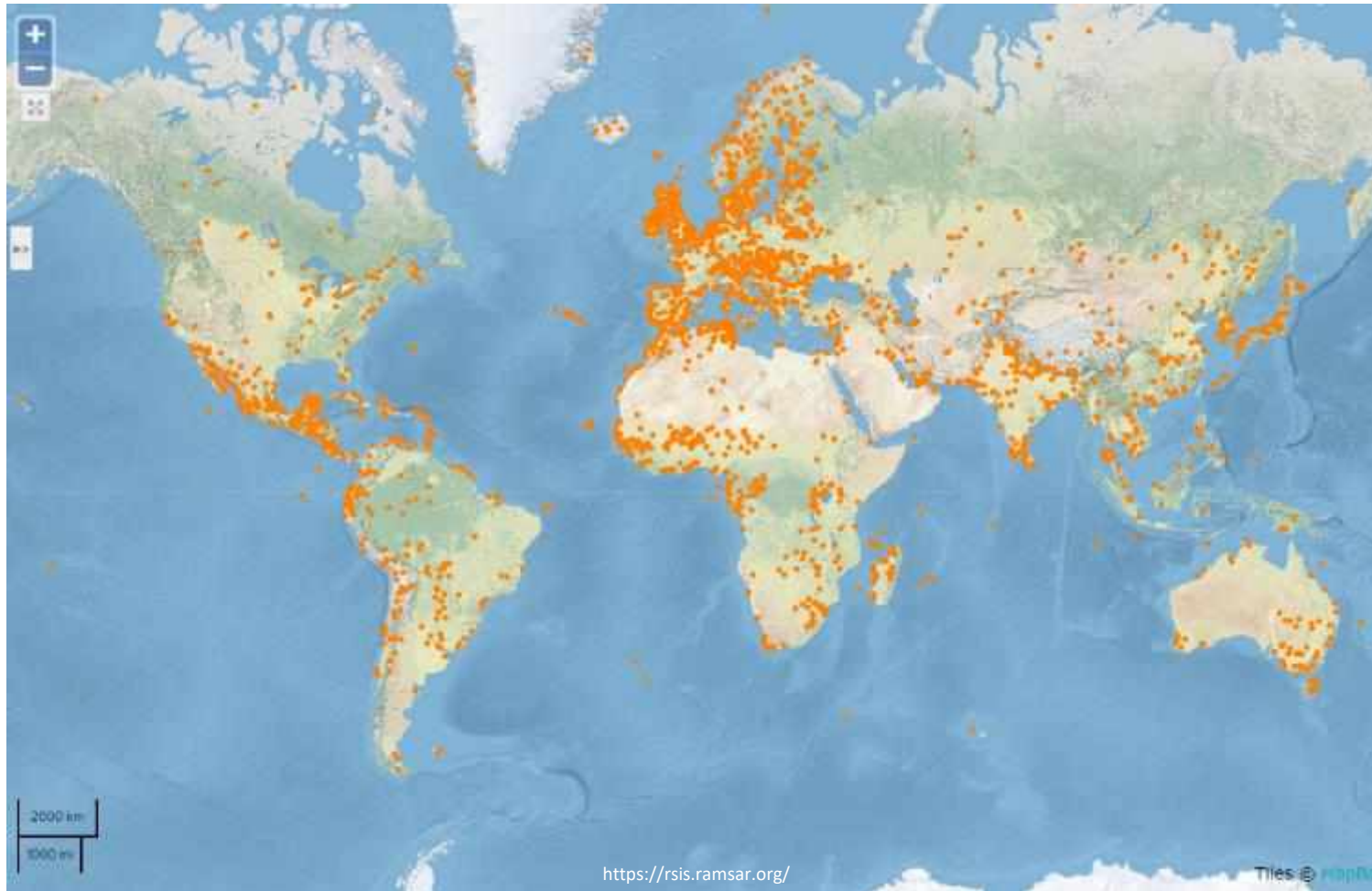
Obszarami wodno-błotnymi są
„...tereny bagien, błot i torfowisk lub zbiorniki wodne, tak naturalne jak i sztuczne, stałe i okresowe, o wodach stojących lub płynących, słodkich, słonawych lub słonych, łącznie z wodami morskimi, których głębokość podczas odpływu nie przekracza sześciu metrów”.

Celem Konwencji jest ochrona i zrównoważone użytkowanie wszystkich mokradeł, szczególnie wpisanych na listę, poprzez działania na szczeblu krajowym i lokalnym oraz współpracę międzynarodową.

Konwencja Ramsarska – globalnie

Ramsar

Obszary Ramsar w Polsce

Ramsar

Film przyrodniczy

Ramsar

Dziękuję Państwu za uwagę!